

Krótkie wprowadzenie do mediacji rodzinnej w Niemczech

Wyciąg z ulotki poświęconej ustawie o prawie małżeńskim (Eherecht) opublikowanej przez Federalne Ministerstwo Sprawiedliwości i Ochrony Konsumentów (Bundesministerium der Justiz und für Verbraucherschutz), s. 73:

„6.2.5 Mediacja rodzinna

Pary, które wszczęły postępowanie o separację lub rozwód, często chciałyby rozstrzygnąć wszystkie kwestie polubownie. W takich przypadkach mediacja stanowi doskonałą alternatywę wobec postępowania sądowego.

Ramy prawne mediacji zostały określone w ustawie o mediacji (Mediationsgesetz), która weszła w życie 26 lipca 2012 r.

Mediacja ułatwia stronom polubowne rozwiązanie sporu przy pomocy bezstronnej osoby (mediatora). To uczestnicy mediacji odpowiadają za znalezienie rozwiązania, natomiast mediator nie ma uprawnień decyzyjnych.

Oznacza to, że w toku mediacji – w odróżnieniu od postępowania sądowego – można określić faktyczne interesy i potrzeby uczestników i na tej podstawie wypracować rozwiązanie dostosowane do specyfiki danego konfliktu. W przypadku rozstrzygania sprawy przez sąd interesy stron są rzadziej brane pod uwagę. Z tego względu uczestnicy chętniej akceptują rozwiązania wypracowane w toku mediacji, dzięki czemu są one zasadniczo skuteczniejsze w perspektywie długoterminowej. Mediacja może doprowadzić do wypracowania postanowień umownych regulujących na przykład kwestie alimentów, aktywów, majątku, władzy rodzicielskiej lub prawa do kontaktów z dzieckiem.

W ramach postępowania rozwodowego sąd może zarządzić, aby małżonkowie – osobno albo wspólnie – wzięli udział w bezpłatnej sesji informacyjnej poświęconej mediacji lub w innych formach pozasądowego rozstrzygania sporów będących przedmiotem toczącego się postępowania^[1], przy wsparciu osoby lub organu wyznaczonych przez sąd, oraz aby przedstawili dowód potwierdzający ich udział (§ 135 ustawy o postępowaniu w sprawach rodzinnych i w sprawach rozpoznawanych w postępowaniu nieprocesowym – Gesetz über das Verfahren in Familiensachen und in den Angelegenheiten der freiwilligen Gerichtsbarkeit, FamFG). Takie postanowienie sądu nie podlega przymusowemu wykonaniu. Sąd może jednak wziąć pod uwagę ewentualne niezastosowanie się do tego postanowienia przy zasądzaniu kosztów postępowania (§ 150 ust. 4 FamFG).

To samo ma zastosowanie do spraw dotyczących dzieci zgodnie z § 156 ust. 1 zdanie trzecie i piąte oraz z § 81 ust. 2 pkt 5 FamFG. W tego rodzaju sprawach sąd może również zarządzić, aby rodzice wzięli udział w sesji informacyjnej poświęconej mediacji lub w innych formach pozasądowego rozstrzygania sporów. Takie postanowienie sądu nie podlega przymusowemu wykonaniu, ale sąd przy zasądzaniu kosztów postępowania może wziąć pod uwagę ewentualne niezastosowanie się do niego.

Łącza do niemieckich stron internetowych, na których można znaleźć dane kontaktowe mediatorów specjalizujących się w sprawach rodzinnych

– Internationales Mediationszentrum für Familienkonflikte und Kindesentführung (MiKK e. V.), Fasanenstraße 12, 10623 Berlin, Niemcy (mediacja w sprawach międzynarodowych z udziałem dzieci i w sprawach związanych z uprowadzeniami)

<http://www.mikk-ev.de/>

– Zentrale Anlaufstelle für grenzüberschreitende Kindschaftskonflikte beim Internationalen Sozialdienst im Deutschen Verein (ZAnK), Michaelkirchstraße 17/18, 10179 Berlin, Niemcy (mediacja w sporach transgranicznych z udziałem dzieci)

<http://www.zank.de/>

Łącza do niemieckich stron internetowych, na których można znaleźć informacje na temat mediacji rodzinnej lub mediacji ogólnej

– Bundesverband Mediation e.V. (BM), Wittestr. (stowarzyszenie ds. mediacji) 30 K, 13509 Berlin

<http://www.bmev.de/>

– Bundes-Arbeitsgemeinschaft für Familien-Mediation e.V. (BAFM), Spichernstraße 11, 10777 Berlin (stowarzyszenie ds. mediacji rodzinnej)

<http://www.bafm-mediation.de/>

Łącza do niemieckich przepisów dotyczących mediacji rodzinnej

– Bundesministerium der Justiz und für Verbraucherschutz, Mohrenstraße 37, 10117 Berlin (Federalne Ministerstwo Sprawiedliwości i Ochrony Konsumentów)

<http://www.bmjbv.de/>

– ustawa o propagowaniu mediacji i innych form pozasądowego rozstrzygania sporów (Gesetz zur Förderung der Mediation und anderer Verfahren der außergerichtlichen Konfliktbeilegung) (federalny dziennik urzędowy BGBl. z 2012 r. część I nr 35 z dnia 25 lipca 2012 r.)

<https://www.bmjbv.de/SharedDocs/Gesetzgebungsverfahren/Archiv>

[/Gesetz_zur_Foerderung_der_Mediation_und_anderer_Verfahren_der_aeußergerichtlichen_Konfliktbeilegung.html](https://www.bmjbv.de/SharedDocs/Gesetzgebungsverfahren/Archiv/Gesetz_zur_Foerderung_der_Mediation_und_anderer_Verfahren_der_aeußergerichtlichen_Konfliktbeilegung.html)

[1] Spory dotyczą na przykład małżeńskiego ustroju majątkowego, podziału uprawnień emerytalnych, świadczeń alimentacyjnych, miejsca zamieszkania małżonków i kosztów prowadzenia gospodarstwa domowego.

Ostatnia aktualizacja: 15/12/2023

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie.

Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.